

Warszawa, dnia 15 maja 2019 r.

Poz. 428

**UCHWAŁA NR 72/2019
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

z dnia 6 maja 2019 r.

**w sprawie wytycznych dla rejonowych i okręgowych komisji wyborczych, dotyczących trybu
i sposobu wykonywania zadań związanych z ustalaniem wyników głosowania w wyborach
do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r.**

Na podstawie art. 161 § 1 i 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684) Państwowa Komisja Wyborcza uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się wytyczne dla rejonowych i okręgowych komisji wyborczych, dotyczące trybu i sposobu wykonywania zadań związanych z ustalaniem wyników głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r., stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 24 lutego 2014 r. w sprawie wytycznych dla rejonowych i okręgowych komisji wyborczych, dotyczących trybu i sposobu wykonywania zadań związanych z ustalaniem wyników głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego (M.P. poz. 202 i 375).

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Zastępca Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej: *W. Kozielowicz*

Załącznik do uchwały nr 72/2019 Państwowej Komisji
Wyborczej z dnia 6 maja 2019 r. (poz. 428)

WYTYCZNE DLA REJONOWYCH I OKRĘGOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH, DOTYCZĄCE TRYBU I SPOSOBU WYKONYWANIA ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z USTALANIEM WYNIKÓW GŁOSOWANIA W WYBORACH DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO ZARZĄDZONYCH NA DZIEŃ 26 MAJA 2019 R.

Niniejsze wytyczne dotyczą trybu i sposobu wykonywania przez rejonowe i okręgowe komisje wyborcze zadań związanych z ustaleniem wyników głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz określają:

- 1) na podstawie art. 176 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684), zwanej dalej „Kodeksem wyborczym” – tryb i zasady powoływania przez rejonowe komisje wyborcze pełnomocników wykonujących zadania związane z przyjmowaniem protokołów głosowania od obwodowych komisji wyborczych oraz sprawdzeniem zgodności arytmetycznej wyników głosowania w obwodzie na listy kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego;
- 2) na podstawie art. 351 § 5 i 6 Kodeksu wyborczego – sposób przekazywania okręgowej komisji wyborczej danych o wynikach głosowania i protokołu wyników głosowania w rejonie;
- 3) na podstawie art. 353 § 6 Kodeksu wyborczego – sposób przekazywania Państwowej Komisji Wyborczej protokołu wyników głosowania w okręgu wyborczym.

Ile kroć w niniejszych wytycznych jest mowa o:

- 1) wykonywaniu zadań przez rejonową komisję wyborczą – należy przez to rozumieć także wykonywanie tych zadań przez okręgową komisję wyborczą na obszarze okręgu wyborczego, na którym okręgowa komisja wyborcza wykonuje zadania rejonowej komisji wyborczej;
- 2) wójtce – należy przez to rozumieć odpowiednio wójta, burmistrza lub prezydenta miasta;
- 3) komisjach obwodowych – należy przez to rozumieć obwodowe komisje wyborcze;
- 4) protokole głosowania – należy przez to rozumieć protokół głosowania w obwodzie.

Zadania rejonowych i okręgowych komisji wyborczych przed dniem głosowania i w czasie głosowania

1. Zagadnienia ogólne

Rejonowe i okręgowe komisje wyborcze ustalają szczegółowy plan działań podejmowanych w dniu poprzedzającym dzień głosowania i w dniu głosowania oraz zasady współdziałania z komisjami obwodowymi, właściwymi urzędnikami wyborczymi, wójtami na obszarze swojej właściwości oraz z właściwym wojewodą i służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i ład publiczny.

Współdziałanie z organami jednostek samorządu terytorialnego powinno dotyczyć w szczególności ustanowienia w urzędach gmin dyżurów pracowników, w godzinach otwarcia lokali wyborczych, w celu udzielania komisjom obwodowym informacji, o których mowa w art. 51 § 2 pkt 2 Kodeksu wyborczego, zapewnienia stałej łączności (odbior telefonów i telefaksów) oraz stałej gotowości środków transportu w dniu poprzedzającym wybory, w dniu głosowania i w dniach następujących aż do zakończenia ustalania wyników głosowania w okręgu wyborczym, a także obsługi urzędników wyborczych. Należy także zadbać o zastępcze źródła oświetlenia siedzib komisji wyborczych, a także zapewnić awaryjne zasilanie energią elektryczną, zwłaszcza siedzib rejonowych i okręgowych komisji wyborczych.

2. Zadania rejonowych komisji wyborczych

Zadaniem rejonowych komisji wyborczych przed dniem wyborów jest zapewnienie dostarczenia kart do głosowania obwodowym komisjom. Ponadto członkowie komisji rejonowych powinni pełnić dyżury w przeddzień i w dniu głosowania w celu rozpatrywania skarg, udzielania wyjaśnień oraz pomocy komisjom obwodowym i podejmowania niezbędnych działań w razie zaistnienia nieprzewidzianych sytuacji. Komisje rozpatrują te sprawy niezwłocznie, podejmując stosowne uchwały.

3. Zadania okręgowych komisji wyborczych

Okręgowe komisje wyborcze powinny uwzględnić w szczególności zapewnienie warunków do podjęcia ewentualnych uchwał w sprawie zmian na listach kandydatów oraz wydrukowania i dostarczenia do obwodów głosowania obwieszczeń informujących o tych zmianach; stąd też niezbędne jest pełnienie przez członków okręgowej komisji wyborczej dyżurów w składzie umożliwiającym podjęcie stosownej uchwały. Okręgowa komisja wyborcza, dokonując w dniu głosowania skreślenia nazwiska kandydata na posła do Parlamentu Europejskiego z zarejestrowanej listy z przyczyn wskazanych

w art. 346 § 1 Kodeksu wyborczego lub unieważniając rejestrację listy kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego z przyczyny wskazanej w art. 222 § 4 w związku z art. 338 lub art. 346 § 3 Kodeksu wyborczego, sporządza obwieszczenie o dokonanych skreśleniach bądź unieważnieniu rejestracji listy i podaje je do publicznej wiadomości na obszarze właściwego okręgu wyborczego. Treść obwieszczenia komisja okręgowa przekazuje niezwłocznie – za pośrednictwem rejonowych komisji wyborczych – komisjom obwodowym, w celu wywieszenia w lokalu wyborczym informacji o skreśleniu lub unieważnieniu. Wraz z obwieszczeniem należy przekazać komisjom obwodowym informację o sposobie sporządzenia protokołów głosowania. W takiej sytuacji unieważnioną listę lub skreślone nazwisko kandydata pozostawia się w odpowiedniej części protokołu głosowania, czyniąc w miejscu przeznaczonym na wpisanie liczby głosów stosowną adnotację: „XXXX”. Należy także przypomnieć komisji obwodowej o zasadach ustalania ważności głosu w takiej sytuacji, wskazanych w wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej dla obwodowych komisji wyborczych. W dniu wyborów nie jest dopuszczalne unieważnienie rejestracji listy kandydatów z powodu rozwiązania komitetu wyborczego, o którym mowa w art. 101 § 1 i 3 Kodeksu wyborczego.

II. Zasady powoływania pełnomocników rejonowych komisji wyborczych i wykonania przez nich zadań

Rejonowa komisja wyborcza, zgodnie z art. 176 Kodeksu wyborczego, powołuje w gminach swoich pełnomocników. Do zadań pełnomocnika należy przyjmowanie protokołów głosowania od obwodowych komisji wyborczych oraz sprawdzenie zgodności arytmetycznej wyników głosowania w obwodzie, ustalonych przez komisje obwodowe nieobjęte wspomaganiami informatycznym, a także przez komisje obwodowe, które zostały objęte wspomaganiami informatycznym, lecz nie miały możliwości transmisji danych liczbowych z protokołu do rejonowej komisji wyborczej. Sprawdzenia dokonuje się w sposób określony uchwałą nr 41/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących sprawdzenia w systemie informatycznym zgodności arytmetycznej danych zawartych w projektach protokołów głosowania i w protokołach głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r. (M.P. poz. 364).

W uzasadnionych przypadkach rejonowa komisja wyborcza może powołać więcej niż jednego pełnomocnika w danej gminie.

Powołanie pełnomocników następuje w drodze uchwały.

Miejsce wykonywania zadań przez pełnomocników ustala się w porozumieniu z wójtem, należy je lokalizować w urzędach miast i gmin, urzędach dzielnic, a w szczególnych wypadkach w innych budynkach administracji samorządowej; może być także ono usytuowane w siedzibie rejonowej komisji wyborczej.

Warunki techniczno-materialne wykonania zadań pełnomocnika zapewnia wójt jako zadanie zlecone gminie (art. 156 § 1 Kodeksu wyborczego). Wydatki z tym związane pokrywane są ze środków przeznaczonych na przeprowadzenie wyborów.

Niezbędne jest, aby zapewnić pełnomocnikowi dostęp do telefonu umożliwiający kontakt z komisjami obwodowymi, urzędnikiem wyborczym i rejonową komisją wyborczą oraz wykaz wszystkich, objętych właściwością pełnomocnika, komisji obwodowych z ich numerami, adresami i numerami telefonów. W wykazie odnotowuje się godziny dostarczenia pełnomocnikowi protokołów głosowania. Pełnomocnikowi zapewnia się także komplet obwieszczeń o skreślonych kandydatach i unieważnionych listach kandydatów, wykaz liczby osób uprawnionych do głosowania według obwodów głosowania.

Pełnomocnik powinien być wyposażony w komputer z **dostępem do Internetu**, zapewniony przez urząd gminy, umożliwiający sprawdzenie zgodności arytmetycznej ustalonych wyników głosowania w obwodzie. Służy do tego wyłącznie system informatyczny Wsparcie Organów Wyborczych (WOW), udostępniony przez Państwową Komisję Wyborczą.

III. Zadania rejonowych komisji wyborczych związane z przyjmowaniem protokołów głosowania od komisji obwodowych, ustalaniem wyników głosowania w rejonie, sporządzeniem protokołu wyników głosowania w rejonie i przekazaniem go okręgowej komisji wyborczej

1. Przekazywanie protokołów głosowania przez komisje obwodowe

Rejonowa komisja wyborcza ustala sposób przyjmowania protokołów głosowania z obwodów i informuje o tych ustaleniach przewodniczących komisji obwodowych oraz pełnomocników, o których mowa w pkt II.

Odebrane protokoły, bez otwierania kopert, są niezwłocznie dostarczane rejonowej komisji wyborczej. Przy czynnościach przekazywania kopert z protokołami w punktach rejonowych oraz w czasie ich transportu mogą być obecni mężowie zaufania wyznaczeni do komisji obwodowych oraz obserwatorzy międzynarodowi. Konieczne jest zapewnienie dyżuru i łączności z członkami komisji obwodowych do czasu stwierdzenia przez rejonową komisję wyborczą, że protokół głosowania został sporządzony prawidłowo, i powiadomienia o tym dyżurującego członka komisji obwodowej.

Pełnomocnik komisji rejonowej lub osoba przez niego upoważniona odbiera za pokwitowaniem doręczoną mu przez komisję obwodową zaklejoną kopertę zawierającą protokół głosowania w obwodzie. Jeżeli koperta nie jest zaklejoną pełnomocnik zwraca protokół komisji obwodowej. W przypadku komisji obwodowych posiadających obsługę informatyczną pełnomocnikowi doręcza się również kopertę z nośnikiem zapisanymi danymi z protokołu wraz z raportem ostrzeżeń z systemu informatycznego (jeżeli został sporządzony).

Komisje obwodowe doręczają pełnomocnikowi również **kopię protokołu głosowania** podpisaną przez wszystkich członków komisji uczestniczących przy ustalaniu wyników głosowania, która następnie przekazywana jest wójtowi przez pełnomocnika. Na podstawie kopii protokołu głosowania pełnomocnik komisji rejonowej sprawdza pod względem zgodności arytmetycznej poprawność ustalenia wyników głosowania w obwodzie. Pełnomocnik w pierwszej kolejności sprawdza w kopii protokołu, czy kandydaci skreśleni z listy kandydatów nie uzyskali żadnych głosów **bądź czy unieważniona lista została odpowiednio oznaczona**. Następnie sprawdza szczegółowo arytmetyczną zgodność danych w zakresie określonym w uchwale Państwowej Komisji Wyborczej powołanej w pkt II.

Pełnomocnik po stwierdzeniu, że dane liczbowe podane w kopii protokołu pod względem ich arytmetycznej zgodności zostały ustalone prawidłowo (system informatyczny nie wskazał błędów), niezwłocznie ustnie potwierdza to komisji obwodowej.

W przypadku stwierdzenia błędów lub błędów i ostrzeżeń **drukowane jest zestawienie błędów**, które pełnomocnik przekazuje (wraz z nienaruszoną kopertą zawierającą protokół głosowania), w sposób wcześniej uzgodniony, komisji obwodowej **w celu usunięcia błędów**.

W przypadku wystąpienia jedynie ostrzeżeń drukowany jest raport ostrzeżeń, który pełnomocnik przekazuje komisji obwodowej (wraz z nienaruszoną kopertą zawierającą protokół głosowania) w celu przeanalizowania ich i – w razie stwierdzenia ich zasadności – dokonania korekty danych liczbowych w protokole. Jeżeli komisja, po analizie ostrzeżeń, dojdzie do wniosku, że dane liczbowe są prawidłowe, powinna wpisać swoje stanowisko na wydruku raportu ostrzeżeń.

O sposobie sprostowania błędów arytmetycznych komisja obwodowa zawiadamia telefonicznie pełnomocnika rejonowej komisji wyborczej i po uzyskaniu potwierdzenia, że błędy usunięto, **poprawia protokół**.

Po otrzymaniu poprawionej kopii protokołu pełnomocnik sprawdza, czy błędy usunięto, i potwierdza poprawność ustalonych wyników.

Jeżeli system nie sygnalizował niezgodności arytmetycznych lub zostały one usunięte, pełnomocnik przekazuje tę informację koordynatorowi gminnemu ds. informatyki, który następnie przesyła dane z protokołu głosowania do rejonowej komisji wyborczej oraz zapisuje je na nośniku elektronicznym.

Raport ostrzeżeń, gdy został wydrukowany, jest przekazywany rejonowej komisji wyborczej wraz z kopertą zawierającą protokół głosowania oraz nośnikiem, na którym zapisano dane z protokołu.

Po zakończeniu prac wszystkie kopie prawidłowo sporządzonych protokołów otrzymane od komisji obwodowych pełnomocnik przekazuje za potwierdzeniem właściwemu wójtowi.

W przypadku komisji obwodowych, które korzystały ze wspomaganie informatycznego, lecz nie miały możliwości transmisji danych liczbowych z protokołów do rejonowej komisji wyborczej, transmisji tej – o ile posiada taką możliwość – dokonuje koordynator gminny ds. informatyki, przesyłając dane zawarte na nośniku dostarczonym przez komisję obwodową.

2. Odbiór protokołów głosowania przez rejonową komisję wyborczą

Rejonowa komisja wyborcza z chwilą zakończenia głosowania powinna być gotowa do przyjmowania protokołów od komisji obwodowych, przekazywanych jej przez pełnomocników, o których mowa w pkt II.

Przy przekazywaniu rejonowej komisji protokołów głosowania z obwodów mogą być obecni:

- 1) mężowie zaufania wyznaczeni do komisji obwodowej, jeżeli przybyli do siedziby rejonowej komisji wyborczej;
- 2) mężowie zaufania wyznaczeni do rejonowej komisji wyborczej;
- 3) obserwatorzy społeczni wyznaczeni do rejonowej komisji wyborczej;
- 4) obserwatorzy międzynarodowi.

Przy dalszych czynnościach w rejonowej komisji wyborczej mogą uczestniczyć mężowie zaufania i obserwatorzy społeczni wyznaczeni do rejonowej komisji wyborczej, a także obserwatorzy międzynarodowi.

3. Sprawdzenie protokołów głosowania w obwodach. Postępowanie w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w sporządzeniu protokołu

Przyjmując protokół głosowania, rejonowa komisja wyborcza sprawdza, czy znajduje się on w zabezpieczonej kopercie; odbiór każdego protokołu odnotowuje się w przygotowanym wcześniej wykazie obwodów głosowania. Następnie protokół sprawdza się pod względem poprawności jego sporządzenia, zwracając uwagę, czy prawidłowo wpisano numer okręgu i numer obwodu, a także kod terytorialny gminy, czy protokół jest podpisany przez wymaganą liczbę członków komisji (co najmniej przez 2/3 składu komisji, w tym jej przewodniczącego lub zastępcę) i czy jest opatrzony właściwą pieczęcią. **Ponadto komisja sprawdza, czy protokół jest kompletny (zawiera karty z wszystkimi listami kandydatów), a także, w przypadku protokołu sporządzonego przy pomocy systemu informatycznego, czy wszystkie karty protokołu są oznaczone tym samym symbolem kontrolnym systemu informatycznego. W razie wniesienia do protokołu zarzutów przez mężów zaufania wyznaczonych do obwodowej komisji wyborczej lub członków komisji należy sprawdzić, czy komisja obwodowa ustosunkowała się do zarzutów.**

Rejonowa komisja wyborcza dla sprawdzenia poprawności ustalenia wyników głosowania w obwodach korzysta z systemu informatycznego WOW, na zasadach określonych w uchwale nr 40/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie warunków oraz sposobu pomocniczego wykorzystania techniki elektronicznej w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r. (M.P. poz. 393).

Zespół informatyczny delegatury Krajowego Biura Wyborczego obsługującej rejonową komisję wyborczą:

- 1) weryfikuje zgodność danych elektronicznych otrzymanych z obwodowych komisji wyborczych z dostarczonymi protokołami głosowania – przez sprawdzenie symbolu kontrolnego z protokołu głosowania – w przypadku danych przesyłanych za pośrednictwem publicznej sieci elektronicznego przekazywania danych;
- 2) wprowadza do systemu informatycznego dane elektroniczne dostarczone na nośniku wraz z protokołem głosowania oraz sprawdza zgodność tych danych z dostarczonym protokołem głosowania przy pomocy symbolu kontrolnego z protokołu głosowania – w przypadku komisji obwodowych objętych obsługą informatyczną, które nie posiadały dostępu do sieci elektronicznego przesyłania danych bądź gdy niemożliwe było przesłanie danych przez komisję lub koordynatora gminnego ds. informatyki;
- 3) wprowadza do systemu informatycznego dane z protokołu głosowania i sprawdza zgodność arytmetyczną wyników głosowania w obwodzie – w przypadku komisji obwodowych nieobjętych obsługą informatyczną i gdy niemożliwe było wprowadzenie i przesłanie danych przez koordynatora gminnego ds. informatyki.

Ostateczna weryfikacja wprowadzonych wyników głosowania z obwodów, o których mowa w ppkt 1 i 2, następuje na podstawie protokołu głosowania w obwodzie przyjętego przez rejonową komisję wyborczą. Weryfikacja ta polega na wprowadzeniu do systemu informatycznego symbolu kontrolnego z przyjętego protokołu głosowania.

W przypadku, o którym mowa w ppkt 3, dane z protokołu głosowania wprowadza do systemu informatycznego członek zespołu informatycznego delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

W przypadku wystąpienia błędów nie jest możliwe zapisanie danych w systemie – protokół przekazuje się pełnomocnikowi w celu usunięcia błędów przez komisję obwodową.

W przypadku wystąpienia ostrzeżeń rejonowa komisja wyborcza podejmuje decyzję o zatwierdzeniu protokołu lub wycofaniu go w celu ustalenia poprawnych wyników głosowania przez komisję obwodową.

W przypadku niestwierdzenia błędów bądź po ich skorygowaniu przez komisję obwodową dane są zapisywane w systemie. Operator drukuje wtedy wtórnik protokołu zawierający kod kreskowy i symbol kontrolny, który będzie podstawą weryfikacji. Dodatkowo potwierdza się podpisem zgodność wydrukowanego **wtórника** protokołu z protokołem obwodowej komisji wyborczej. **Wtórnik podpisuje osoba upoważniona przez komisję rejonową.**

Po zatwierdzeniu danych elektronicznych do protokołu dołącza się raport ostrzeżeń (jeśli wystąpiły) i podpisany wydruk wtórника protokołu.

Jeżeli protokół nie ma wad, rejonowa komisja wyborcza zawiadamia komisję obwodową o przyjęciu protokołu.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w protokole rejonowa komisja wskazuje je na piśmie i ustala sposób ich usunięcia, informując o tym niezwłocznie właściwą komisję obwodową, za pośrednictwem pełnomocnika. Usunięcie nieprawidłowości może polegać w szczególności na: sporządzeniu nowego protokołu głosowania w obwodzie, opatrzeniu protokołu pieczęcią komisji, uzupełnieniu danych w protokole (np. podpisów członków komisji obwodowych).

Na żądanie męża zaufania, obserwatora społecznego oraz obserwatora międzynarodowego rejonowa komisja wyborcza może zlecić wykonanie wydruków protokołów z systemu informatycznego z kilku wskazanych przez nich obwodów głosowania w celu porównania danych z dostarczonymi przez pełnomocników protokołami papierowymi. Mogą oni otrzymać kopie wydruków sprawdzonych w ten sposób protokołów. Ograniczenie liczby protokołów porównywanych z wydrukami winno być podyktowane wyłącznie względami organizacyjnymi; o wprowadzeniu określonych ograniczeń decyduje komisja rejonowa.

4. Ustalenie wyników głosowania w rejonie

Po przyjęciu protokołów głosowania ze wszystkich obwodów rejonowa komisja wyborcza ustala wyniki głosowania w rejonie.

Po **zatwierdzeniu** w systemie informatycznym danych ze wszystkich protokołów głosowania sporządza się wydruk wyników głosowania w rejonie. W wydruku zawarte są wszystkie dane liczbowe potrzebne do sporządzenia protokołu wyników głosowania w rejonie.

Wskazane jest, aby rejonowa komisja wyborcza sprawdziła dane zawarte w wydruku z wyliczeniami dokonanymi inną metodą; jeżeli dane z wyliczeń dokonanych w różny sposób nie są identyczne, należy wyjaśnić i usunąć przyczynę rozbieżności.

5. Sporządzenie protokołu wyników głosowania w rejonie i przekazanie go okręgowej komisji wyborczej

Rejonowa komisja wyborcza sporządza w dwóch egzemplarzach protokół wyników głosowania w rejonie.

Mężowie zaufania mogą wnieść zarzuty do protokołu. Rejonowa komisja ustosunkowuje się do nich w odpowiedniej rubryce protokołu albo w dołączonym do protokołu odrębnym dokumencie.

Rejonowa komisja wyborcza niezwłocznie po sporządzeniu protokołu podaje do publicznej wiadomości wyniki głosowania w rejonie przez wywieszenie kopii protokołu w siedzibie komisji, w miejscu dostępnym dla wyborców. **Kopię protokołu podpisują wszyscy członkowie komisji obecni przy jej sporządzeniu; opatruje się ją pieczęcią komisji.** Kopia protokołu powinna być wywieszona w taki sposób, żeby możliwe było jej odczytanie także z wózka inwalidzkiego.

Rejonowa komisja wyborcza niezwłocznie po sporządzeniu protokołu wyników głosowania w rejonie przekazuje do okręgowej komisji wyborczej za pośrednictwem sieci elektronicznego przesyłania danych:

- 1) dokument elektroniczny zawierający obraz protokołu podpisanego przez wszystkich członków komisji rejonowej uczestniczących przy jego sporządzaniu,
- 2) plik tekstowy (xml) zawierający dane z protokołu

– podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez przewodniczącego komisji rejonowej w obecności wszystkich członków uczestniczących przy jego sporządzaniu.

W przypadku awarii uniemożliwiającej przekazanie protokołu we wskazany wyżej sposób, rejonowa komisja wyborcza przekazuje protokół faksem, a niezwłocznie po usunięciu awarii dokonuje przekazania za pośrednictwem sieci elektronicznego przesyłania danych.

W razie stwierdzenia przez komisję okręgową nieprawidłowości w ustaleniu wyników głosowania w rejonie, rejonowa komisja wyborcza usuwa je i ponownie przekazuje obraz protokołu i plik tekstowy zawierający dane z protokołu w sposób wyżej określony. Skorygowane wyniki głosowania w rejonie podawane są do publicznej wiadomości.

Następnie rejonowa komisja wyborcza przekazuje okręgowej komisji wyborczej egzemplarz papierowy protokołu wyników głosowania w rejonie, w tym **wykaz zarzutów wniesionych przez mężów zaufania oraz stanowisko zajęte przez komisję wobec tych zarzutów, a także protokoły głosowania w obwodach.** Przekazywany jest także nośnik informatyczny z dokumentami przekazanymi uprzednio za pośrednictwem sieci elektronicznego przesyłania danych oraz arkuszem kalkulacyjnym zawierającym dane z wynikami głosowania z obwodów znajdujących się na obszarze właściwości komisji rejonowej.

Przekazywane dokumenty są dostarczane w kopertach zaklejonych i opieczętowanych na wszystkich złączach; doręcza je przewodniczący rejonowej komisji wyborczej bądź osoba pisemnie przez niego upoważniona.

Pozostałe dokumenty z wyborów rejonowa komisja wyborcza przekazuje dyrektorowi delegatury Krajowego Biura Wyborczego właściwej dla siedziby komisji.

6. Tryb postępowania w przypadku niezyskania wyników głosowania z obwodów utworzonych za granicą lub na polskich statkach morskich

W razie niezyskania danych z obwodu głosowania utworzonego za granicą lub na polskim statku morskim w ciągu 24 godzin od zakończenia głosowania w tym obwodzie, właściwa okręgowa komisja wyborcza wykonująca zadania rejonowej komisji wyborczej zamieszcza informację o tym w **protokole** wyników głosowania w rejonie.

IV. Zadania okręgowych komisji wyborczych związane z ustaleniem wyników głosowania w okręgu, sporządzeniem protokołu wyników głosowania w okręgu i przekazaniem go Państwowej Komisji Wyborczej

1. Zagadnienia ogólne

Okręgowa komisja wyborcza tak organizuje swoją pracę, aby z chwilą sporządzenia protokołów wyników głosowania w rejonie przez rejonowe komisje wyborcze była gotowa do przyjmowania danych o wynikach głosowania i protokołów.

Przy przekazywaniu okręgowej komisji wyborczej danych z protokołów głosowania w rejonie, a także przy dalszych czynnościach okręgowej komisji wyborczej mogą być obecni mężowie zaufania i obserwatorzy społeczni wyznaczeni do okręgowej komisji wyborczej oraz obserwatorzy międzynarodowi.

2. Sprawdzenie protokołów wyników głosowania w rejonie. Postępowanie w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w sporządzeniu protokołu

Niezwłocznie po otrzymaniu za pośrednictwem sieci elektronicznego przesyłania danych dokumentów, o których mowa w pkt III.5., okręgowa komisja wyborcza sprawdza protokół głosowania w rejonie pod względem poprawności jego sporządzenia, zwracając uwagę, czy: prawidłowo wpisano numer okręgu; protokół jest podpisany przez wymaganą liczbę członków rejonowej komisji wyborczej (co najmniej przez połowę składu komisji); jest opatrzony właściwą pieczęcią, a następnie sprawdza poprawność arytmetyczną danych liczbowych zawartych w protokole.

Warunki arytmetyczne, które muszą spełniać dane liczbowe, są określone w uchwale, o której mowa w pkt II.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w protokole, okręgowa komisja wyborcza wskazuje je na piśmie, informując o tym niezwłocznie rejonową komisję wyborczą. Usunięcie nieprawidłowości polega na sporządzeniu nowego protokołu wyników głosowania w rejonie lub uzupełnieniu danych w protokole (np. podpisów członków komisji rejonowej). W przypadku niestwierdzenia nieprawidłowości lub po ich usunięciu przez komisję rejonową, okręgowa komisja wyborcza przyjmuje protokół i powiadamia o tym rejonową komisję wyborczą.

3. Ustalenie wyników głosowania w okręgu

Po otrzymaniu protokołów wyników głosowania we wszystkich rejonach i **zatwierdzeniu** w systemie informatycznym danych z tych protokołów, sporządza się wydruk wyników głosowania w okręgu wyborczym. W wydruku zawarte są wszystkie dane liczbowe potrzebne do sporządzenia protokołu wyników głosowania w okręgu wyborczym.

Wskazane jest, aby okręgowa komisja wyborcza sprawdziła dane zawarte w wydruku z wyliczeniami dokonanymi inną metodą; jeżeli dane z wyliczeń dokonanych w różny sposób nie są identyczne, należy wyjaśnić i usunąć przyczynę rozbieżności.

4. Sporządzenie protokołu wyników głosowania w okręgu i przekazanie go Państwowej Komisji Wyborczej

Okręgowa komisja wyborcza sporządza w dwóch egzemplarzach protokół wyników głosowania w okręgu wyborczym. W przypadku nieuzyskania wyników głosowania z obwodu głosowania utworzonego za granicą lub na polskim statku morskim w ciągu 24 godzin od zakończenia głosowania w tym obwodzie, okręgowa komisja wyborcza uznaje – podejmując stosowną uchwałę – głosowanie w tym obwodzie za niebyłe, a informację o tym zamieszcza w **protokole** wyników głosowania w okręgu wyborczym (art. 353 § 2 Kodeksu wyborczego).

W przypadku wniesienia przez mężów zaufania zarzutów do protokołu okręgowa komisja ustosunkowuje się do nich w odpowiedniej rubryce protokołu albo w dołączonym do protokołu odrębnym dokumencie.

Okręgowa komisja wyborcza niezwłocznie po sporządzeniu protokołu podaje do publicznej wiadomości wyniki głosowania w okręgu przez wywieszenie kopii protokołu w siedzibie komisji, w miejscu dostępnym dla wyborców. **Kopię protokołu podpisują wszyscy członkowie komisji obecni przy jej sporządzeniu; opatruje się ją pieczęcią komisji.** Kopia protokołu powinna być wywieszona w taki sposób, żeby możliwe było jej odczytanie także z wózka inwalidzkiego.

Okręgowa komisja wyborcza niezwłocznie po sporządzeniu protokołu wyników głosowania w okręgu wyborczym przekazuje do Państwowej Komisji Wyborczej za pośrednictwem sieci elektronicznego przesyłania danych:

- 1) dokument elektroniczny zawierający obraz protokołu podpisanego przez wszystkich członków komisji okręgowej uczestniczących przy jego sporządzaniu,
- 2) plik tekstowy (xml) zawierający dane z protokołu

– podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez przewodniczącego komisji okręgowej lub jego zastępcę w obecności wszystkich członków uczestniczących przy jego sporządzaniu.

W przypadku awarii uniemożliwiającej przekazanie protokołu we wskazany wyżej sposób, okręgowa komisja wyborcza przekazuje protokół faksem, a niezwłocznie po usunięciu awarii dokonuje przekazania za pośrednictwem sieci elektronicznego przesyłania danych.

Okręgowa komisja wyborcza, w terminie uzgodnionym z Sekretarzem Państwowej Komisji Wyborczej, przekazuje Państwowej Komisji Wyborczej egzemplarz papierowy protokołu wyników głosowania w okręgu, **w tym wykaz zarzutów wniesionych przez mężów zaufania oraz stanowisko zajęte przez komisję wobec tych zarzutów.**

Przekazywany jest także nośnik informatyczny z dokumentami przekazanymi uprzednio za pośrednictwem sieci elektronicznego przesyłania danych oraz arkuszem kalkulacyjnym zawierającym dane z wynikami głosowania z rejonów znajdujących się na obszarze właściwości komisji okręgowej.

Przekazywane dokumenty są dostarczane w kopertach zaklejonych i opieczętowanych na wszystkich złączach; doręcza je przewodniczący okręgowej komisji wyborczej bądź osoba pisemnie przez niego upoważniona.

Pozostałe dokumenty z wyborów okręgowa komisja wyborcza przekazuje dyrektorowi delegatury Krajowego Biura Wyborczego właściwej dla siedziby komisji.